

	Izdaja: 6	Sistem kakovosti HACCP	Št. dokumenta PKH/AS 4.4
	Velja od: 15.5.2004 Sprememba: 16.8.2023	Oskrbovalno območje 4 (OO4 – Grmov vrh) Podatki o vodnih virih, hidrogeološki zgradbi v zaledju in vodovarstvenih območjih	

Vodni vir Ljubija (OO4)

1. Podatki o zajetju

Izvir Ljubija je izvir istoimenske rečice Ljubija, ki se kmalu nad izvirom na severovzhodnem robu planote Golte steka s Kramarico in skupno tečeta proti Mozirju in v Savinjo. Izvir se nahaja na strmem osovjem na nadmorski višini okoli 720 m. Voda se pojavlja iz tolmana, ki je zasut s podornim skalovjem, najverjetneje je vokliškega tipa (tj. voda naj bi pritekala iz več ali maj globokega bazena). Izvir je odprtega tipa. 100 m nižje od izvira se voda zajema z zajetjem Ljubija. Le-to je bilo izgrajeno leta 1983. Izvir Ljubija je najizdatnejši izvir in ima od 60 - prek 1000 l/sek vode. Kraški tip vodonosnika z močno zakraselim zaledjem pogojuje obsežne vodovarstvene cone. Voda izvira Ljubija se pripravlja na NPPV Grmov vrh.

2. Hidrogeološka zgradba izvira Ljubija v zaledju

Padavinsko zaledje izvira Ljubije seže na območje Golške planote. Golško planoto gradijo kamnine Smrekovške sinklinale, ki se v globalni geološki zgradbi prišteva h geotonski enoti Savinjskih Alp. Osrednji del Golške planote gradijo masivni in debelo skaloviti apnenci srednjega in zgodnjega triasa, ki nepravilno, po vertikali in horizontali, prehajajo v leče dolomita. Apnenci Golške planote so močno zakraseli. V apnencih in dolomitih nastopa vodonosnik v katerem v zgornjem delu prevladuje kraška in v spodnjem delu kraško-raspoklinska poroznost. Apnenec je glede na vse druge kamenine izrazit kolektor in prevodnik podzemne vode, druge triasne kamnine so manj prepustni raspoklinski vodonosniki ali celo izolatorji. V dolini Kramarice in na severozahodnih pobočjih Golške planote izdajajo spodnji triasni laporji, peščeni skrilavci, skrilavi laporji in ploščati apnenci. Ta geološka serija je v smeri na plastovitost za vodo praktično nepropustna. Vodonosni horizonti slabe transmisivnosti in izdatnosti lahko nastopajo le v raspokanih conah ploščatih apnencev in peščenjakov. V sušnih obdobjih ti horizonti pogosto presušijo. Na desnem bregu Ljubije, pod Šmihelom in na severnem pobočju Golške planote, pod Ojstrim vrhom in Praprotno Drago izdajajo masivni dolomiti srednjega triasa. V dolomitih nastopa raspoklinski vodonosnik, ki ob primerno velikem padavinskem zaledju lahko zagotavlja zelo kvalitetno vodooskrbo. V vodonosnikih z raspoklinsko poroznostjo se podtalnica zelo počasi pretaka, kar skupaj z veliko površino prelomnih ploskev omogoča veliko samočistilno sposobnost teh vodonosnikov. Južna in severna pobočja Golške planote gradijo oligocentrični andezitni tufi in tufiti, ki so v globini nepropustni, v pri-površinskih raspokanih conah in v raspokanih conah ob prelomnica pa lahko nastopajo vodonosni horizonti zelo različne transmisivnosti in izdatnosti.

3. Vodovarstvene cone

So določene. Skupno zaledje izvira Ljubije meri vsaj 9 m². Padavinsko zaledje znaša okoli 8 m². Neposredna zaščita zajema ob samem zajetju prostor v izmeri 100-150 m, prostor je ograjen. Prva vodovarstvena cona zajema območje Ljubijskega grabna med Brloškimi in Konečkimi pečinami in seže do ravnice pod Leskovškovo kmetijo, kjer pod apneno pečino ponikuje del potokov s pobočij pod Vranjim, Črnim in Mršnim vrhom. V prvo vodovarstveno cono je uvrščeno tudi območje Zaloke, saj voda, ki ponikuje na tem področju izdajanja v izviru Ljubije. Druga vodovarstvena cona seže na samo Golško planoto do Smrekovca. Tretja vodovarstvena cona seže od Ljubijskega grabna do Mršnega, Črnega in Vranjegavrha in do Kalskega grebena.

Vodna vira Topolšica 1 in Topolšica 2 (OO4)

1. Podatki o zajetjih

Izvira Topolšica 1 in Topolšica 2 nastopata ob severnem robu Šaleške prelomne cone, na tektonskem kontaktu triasnega apnenca in dolomita in terciarnih kamnin. Zajetji sta bili zgrajeni leta 1985. Voda teh dveh izvirov pripravlja na NPPV Grmov vrh.

2. Hidrogeološka zgradba izvirov v zaledju

Severno od Šaleške prelomne cone so na površju srednje do zgornje triasni apnenci in dolomiti. V spodnjem delu karbonatne serije prevladujejo dolomiti, v zgornjem pa apnenci z vložki dolomitov. Apnenci gradijo osrednji del Loma nad Topolšico. V apnencu nastopa bogat kraško-razpoklinski vodonosnik dobre transmisivnosti in izdatnosti, ki se drenira v izviroh Toplice. V sami Šaleški prelomni coni in južno od nje, južno od vznožja Loma nastopajo terciarni sedimenti. Debelina slednjih proti jugu narašča, vendar ne presega 300m. Na površju nastopajo plio-kvartarni glinasti prodi in peščena glina. Terciarni sedimenti so za vodo zelo slabo propustni do nepropustni in nudijo dobro naravno zaščito spodaj ležečemu vodonosniku, ki nastopa v apnencih.

3. Vodovarstvene cone

Izvira sta zajeta iz istega vodonosnika, zato imata isto zaledje. Prva vodovarstvena cona sega na južno pobočje Loma nad samo Topolšico. V to cono je zajeto tudi zakraselo območje pod vrhom Loma. Druga vodovarstvena cona seže do vrha Loma. V to cono je zajeto tudi zakraselo območje med Kravsko jamo in Draškim vrhom. Tretja vodovarstvena cona zajema večji del Loma.

Grafični prikaz vodnih virov in vodovarstvenih območij

